

Nový stavební zákon, elektronizace a Metropolitní plán: Dílky puzzle, bez kterých rozvoj země nenastartuje

Praha 10. 4. 2019 – Bez nového stavebního zákona se nepohneme z místa. Ten ale nebude fungovat, pokud i v 21. století ustrneme v papírové podobě povolování staveb, upozornil na březnovém Summitu architektury a rozvoje pořádaném Sdružením pro architekturu a rozvoj (SAR) zástupce ředitele Odboru územního plánování MMR Vladimír Voldřich. Souběžně s přípravou nové legislativy musí proto běžet elektronizace stavebního řízení, kterou na summitu představil poslanec a místopředseda Výboru pro veřejnou správu a regionální rozvoj Martin Kupka.

I když přijde rekodifikace a zároveň vše v rámci povolovacího procesu poběží online, nepodaří se stavební paralýzu v Praze odstranit, pokud zároveň nebude mít hlavní město nový progresivní územní plán. O Metropolitním plánu hovořil na konferenci v Obecním domě, na které se setkali klíčoví představitelé veřejné i soukromé sféry, jeho autor Roman Koucký.

Velká stavební revoluce

„Pouhá změna stavebního zákona dnes již není schopna změnit postavení ČR v délce procesů ve světových žebříčcích,“ uvedl **Vladimír Voldřich**. Rekodifikace stavebního práva proto zahrnuje nejen přípravu nového zákona, ale i úpravu velkého množství stávajících zákonů a reformu veřejné správy. Věcný záměr nového stavebního zákona už prošel meziresortním připomínkovým řízením, v minulých týdnech ministerstvo pro místní rozvoj (MMR) vypořádávalo připomínky a do konce dubna by měl materiál putovat do

Legislativní rady vlády. Celkem se úřad zabýval více než 1800 připomínkami, z nichž jejich autoři 1315 označili jako zásadní.

Věcný záměr zákona má několik částí – jde o změny institucionální, změny v procesní oblasti, zahrnuje územní plánování, změny v stavebním právu hmotném, v soudním přezkumu, finanční nebo ekonomické změny a konečně elektronizaci stavební agendy. Největším předmětem diskusí jsou celkem očekávané institucionální změny, kdy MMR navrhuje vytvoření samostatné soustavy stavebních úřadů, což by obnášelo vznik Nejvyššího stavebního úřadu, krajských úřadů a územních pracovišť.

V rámci rekonstrukce by také mělo dojít k redukci dotčených orgánů a integraci některých do stavebních úřadů. „*To ovšem neznamená, že veřejný zájem chráněn nebude,*“ zdůraznil Vladimír Voldřich. Odborníci na jednotlivá veřejná práva by měli přejít na stavební úřady a ve zvláštních předpisech by měly být veřejné zájmy jednoznačně vymezeny. Tam, kde se dotčené orgány nestanou součástí stavebních úřadů, by měly být přesně definovány způsoby, kterými se budou vyjadřovat.

Rekonstrukce by přinesla novinky také v oblasti soudnictví – například nepřipustnost soudní žaloby v případě, že účastník nevyčerpal možnosti odvolání nebo zavedení institutu zneužití práva podat správní žalobu a kasační stížnost - podobně jako v některých zahraničních právních úpravách by i u nás mohla existovat možnost uložit žalobci či stěžovateli, který podal šikanózní podání, povinnost uhradit „sankční“ soudní poplatek v určité výši.

Soud by také měl dát stavebnímu úřadu jasné vodítko jak pokračovat v povolování, pokud v jeho rozhodnutí najde chybu. Revoluce by se nicméně měla odehrát především v digitalizaci povolování. „*Rekonstrukce naváže na všechny elektronické změny. V zásadě bez elektronizace nelze posunout stavební procesy tak, aby odpovídaly 21. století,*“ uzavřel svou prezentaci Vladimír Voldřich a předal slovo tomu k digitalizaci nejpovolanějšímu – **Martinovi Kupkovi**, poslanci parlamentu a místopředsedovi Výboru pro veřejnou správu a regionální rozvoj, který s ministerstvem pro místní rozvoj na elektronizaci stavebního procesu spolupracuje.

Všichni pod jednou střechou – elektronickou!

„*Všechno veliké a krásné se rodí na útěku před blbostí, sestrou moci,*“ zahájil spolu s Janem Werichem své vystoupení Martin Kupka a spolu s dalším klasikem podotkl, že stvořit nový předpis je mnohem jednodušší než nějaký zrušit nebo zredukovat. To, že je nejvyšší čas na legislativní revoluci, opět doložil smutnou statistikou – oproti roku 2011 se nám doba povolování staveb prodloužila na dvojnásobek. „*Elektronizace stavebního povolování nemůže vypadat tak, že se překloupí to, co máme v papírové podobě do elektronické formy,*“ uvedl Martin Kupka.

Elektronizace bude obnášet vytvoření datových úložišť projektových dokumentací, všech rozhodnutí a vyjádření dotčených orgánů. Už během příštích měsíců by ale měli poslanci v rámci změn zákona o urychlení výstavby liniových staveb vytvořit legislativní oporu pro vznik Národního geoportálu. Ten by integroval digitální technické mapy pro celou republiku, ze kterých by všichni mohli získat detailní informace o území.

„Některé obce už takové mapy mají, ale bojují s tím, aby měly aktuální data, proto tento legislativní krok projednáváme i se správci sítí,“ podotkl Kupka. Pokud se záměr podaří, projektantům by už relativně brzo mohl usnadnit práci – věděli by, jaký okruh úřadů je nutné oslovit, což by šetřilo čas. *„Zdůrazňuji časovost, jako starosta malé obce, který se poslední roky snažil dávat prostor kvalitní architektuře, vím, že ono časové hledisko je jedno z nejpodstatnějších. Jeden architekt mi říkal, že třeba pro Čínu je toto hledisko vůbec nejpodstatnější - tam, co nevyroste do dvou let, nevyroste. Tak zle na tom nejsme, ale to časové hledisko je velmi důležité. Mým cílem je, aby se digitální mapa republiky začala realizovat už příští rok,“* dodal Kupka.

Na příkladu z Washingtonu pak Martin Kupka ukázal, jak by se mohl změnit stavebníkům život, až se podaří elektronizaci dotáhnout do konce. Stavebník vloží do programu projektovou dokumentaci a ta se automaticky zobrazí úředníkům, kteří se k ní mají vyjádřit, všichni jsou přitom zastřešeni elektronicky. Jednotliví úředníci se postupně vyjadřují k záměru a zároveň všichni mohou sledovat vývoj dokumentace online. *„Na konkrétním příkladu rekonstrukce vládní budovy jsem viděl, že první kolo připomínek zabralo 30 dnů. Žádost o stavební povolení byla podána na konci října, na konci února bylo vydáno stavební povolení. Ve Washingtonu přitom nechrání veřejný zájem méně než my, jen našli cestu, jak spolu úřady mohou lépe komunikovat,“* zakončil prezentaci Martin Kupka.

Stabilně a přitom flexibilně

Třetí blok konference uzavřel **Roman Koucký**, vedoucí Kanceláře Metropolitního plánu IPR a autor Metropolitního plánu. V době (v roce 2023), kdy má nový územní plán vstoupit v platnost, by už měl dva roky fungovat nový stavební zákon (od roku 2021). Jak to nakonec všechno dopadne, nemůže dnes vědět nikdo, jisté ale je, že jedno bez druhého nebude stačit na to, aby se Praha citelně oklepala ze stavební paralýzy posledních let.

Roman Koucký připomněl, že alespoň v něčem je Praha světový unikát – téměř polovina města je chráněna památkovým zákonem a metropole má největší ochranné pásmo památkové rezervace na světě. *„Pokud se shodneme na myšlence trvale udržitelného rozvoje, musíme přijmout i myšlenku Vídeňské deklarace, že se město musí dynamicky proměňovat. Pokud se podaří oživit okolí historických center, ta z toho zpětně profitují,“* podotkl Roman Koucký. Metropolitní plán je podle něho stabilní a zároveň flexibilní tak, aby byl schopen přizpůsobit se změnám a vyvíjejícím se potřebám společnosti. Na závěr nicméně vyjádřil obavu, aby se z něho v procesu projednávání a schvalování nestaly mrtvé Zlaté stránky a navázal tak na vystoupení

ředitele IPR Ondřeje Boháče v prvním bloku summitu. Ten upozornil, že pokud nezměníme způsob myšlení, setrváme i v dnešní digitální éře v dobách žlutého papírového telefonního seznamu a skončíme na periferii Evropy.